

Sygn. akt: II K 275/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 października 2016 r.

Sąd Rejonowy w Wołominie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący – SSR Jacek Kulesza

Protokolant – Natalia Pietraszek

po rozpoznaniu w dniu 18 października 2016 r. na rozprawie sprawy przeciwko **A. K.**, ur. (...) w P., synowi A. i T. z d. K., oskarżonemu o to, że

w okresie czasu od 9 maja 2013 r. do 20 lutego 2015 r. w W., woj. (...), uporczywie uchylał się od wykonania ciężącego na nim z mocy wyroku Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w W. III Wydział Cywilny z dnia 15 października 2009 r., sygn. akt: III C 592/09, obowiązku opieki przez nielożenie na utrzymanie K. K. (2) i P. K., przez co naraził je na niemożliwość zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych,

tj. o czyn z art. 209 § 1 k.k.,

I. Oskarżonego A. K. uznaje za winnego tego, że w okresie od dnia 9 maja 2013 r. do dnia 20 lutego 2015 r. w W., w województwie (...), uporczywie uchylał się od wykonywania ciężącego na nim z mocy ustawy oraz wyroku Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w W. z dnia 28 grudnia 2009 r., orzeczonego w sprawie o sygn. akt: III C 592/09, obowiązku opieki, przez nielożenie na utrzymanie jego córek – P. i K. K. (2), przez co naraził je na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, tj. popełnienia przestępstwa z art. 209 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym w dniu 20 lutego 2015 r. i za to na ww. podstawie skazuje go na karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności;

II. Z mocy art. 69 § 1 i § 2 kk., art. 70 § 1 pkt. 1 kk., wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesza oskarżonemu na okres próby wynoszący 3 (trzy) lata;

III. Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwalnia oskarżonego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Sygn. akt II K 275/15

UZASADNIENIE

Na podstawie całokształtu materiału dowodowego ujawnionego w toku rozprawy głównej Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 24 października 1992 r. A. K. i E. K. z d. S. zawarli związek małżeński. Z tego związku w dniu (...) urodziła się córka P. K., zaś w dniu (...) urodziła się córka K. K. (2).

Wyrokiem z dnia 28 grudnia 2009 r. Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w W. III Wydział Cywilny w sprawie o sygn. akt III C 592/09 orzekł rozwód związku małżeńskiego z wyłącznej winy A. K.. W powyższym wyroku sąd obciążył kosztami utrzymania dzieci obojga rodziców ustalając udział ojca A. K. w tych kosztach na kwotę po 500 zł miesięcznie na każde dziecko, łącznie 1.000 zł miesięcznie płatne do rąk matki E. K. do 10-tego każdego miesiąca z góry z ustawowymi

odsetkami w wypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat. A. K. miał pełną świadomość zarówno istnienia obowiązku alimentacyjnego względem córek jak również wysokości należnych z tego tytułu alimentów.

Po orzeczeniu rozwodu między małżonkami A. K. nie utrzymywał żadnego kontaktu z córkami P. i K. K. (2). Nie dokonał żadnej wpłaty tytułem orzeczonych alimentów, nie przekazywał rzeczy, nie przysyłał również córkom żadnych prezentów. Oskarżony nie odwiedzał córek, nie było im znane miejsce jego pobytu.

A. K. od 16.06.2011 r. do dnia 08.01.2013 r. był zarejestrowany jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. Został wyrejestrowany z dniem 08.01.2013r. z powodu nie stawiennictwa w Powiatowym Urzędzie Pracy.

Na rzecz P. K. oraz K. K. (2) wypłacane były środki finansowe z funduszu alimentacyjnego. Sytuacja materialna K. K. (2) oraz P. K. była bardzo trudna. Utrzymywała je matka E. K., która uzyskiwała dochód rzędu 1500 zł miesięcznie. Pokrzywdzone nie miały innych źródeł dochodu. Zarobione przez matkę pieniądze w pierwszej kolejności przeznaczane były na opłacenie rachunków za mieszkanie, pomoce naukowe. Na żywność pozostawała niewielka kwota, natomiast na potrzeby typu odzież, brakowało pokrzywdzonym funduszy. Z uwagi na brak możliwości finansowych P. K. oraz K. K. (2) nigdzie nie wyjeżdżały w okresie wakacji. Wielokrotnie E. K. była zmuszona pożyczać pieniądze od swojej siostry, jednakże była obowiązana je zwrócić.

W stosunku do zaległości alimentacyjnych A. K. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w P. K. K. (3) prowadziła postępowanie egzekucyjne, sygn. akt Kmp 118/09, które okazało się bezskuteczne.

Obecnie K. K. (2) studiuje zaocznie i utrzymuje się sama gdyż uzyskuje dochody od maja 2016 r. w wysokości 1900 zł. brutto miesięcznie. P. W. (wcześniej K.) 30.04.2016r. wyszła za mąż, od 12.09.2016 r. jest na stażu.

A. K. w toku postępowania przygotowawczego wskazał, że zrozumiał przedstawiony mu zarzut, nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu oraz skorzystał z prawa do odmowy składania wyjaśnień. Oskarżony A. K. nie stawił się na rozprawie w dniu 18 października 2016 r.

Sąd zważył, co następuje:

W wyniku analizy całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd uznał, iż daje on podstawy do przypisania oskarżonemu A. K. sprawstwa zarzucanego mu przestępstwa z art. 209 § 1 k.k.

Sąd oceniając materiał dowodowy w postaci zeznań świadków P. W., K. K. (2) oraz E. K. uznał złożone przez wyżej wymienionych świadków zeznania za w pełni wiarygodne. Były one logiczne, spójne oraz konsekwentne w toku całego postępowania.

Wypowiedzi pokrzywdzonych K. K. (2) oraz P. W. były tożsame zarówno na etapie postępowania przygotowawczego jak i przed sądem. Pokrzywdzone wskazały, że oskarżony nie interesował się ich sytuacją życiową, nie utrzymywał z nimi kontaktów, nawet telefonicznych. Nie dokonał żadnej wpłaty tytułem alimentów jak również nie przekazywał żadnych prezentów z okazji świąt czy też urodzin. Nie pomagał też w inny sposób w ich utrzymywaniu i wychowaniu.

Wypowiedzi pokrzywdzonych córek w pełni korespondowały z zeznaniami ich matki E. K., jak również z pozostałym, uznanym za wiarygodny materiałem dowodowym ujawnionym w czasie trwania rozprawy głównej. Podobnie jak wypowiedzi córek oskarżonego, również jej zeznania były logiczne, konsekwentne, a także wewnętrznie spójne. E. K. w sposób precyzyjny wskazała na fakt, iż oskarżony nie wywiązywał się z ciężącego na nim obowiązku łożenia na utrzymanie córek, jak również, że to właśnie na niej spoczywał cały ciężar ich utrzymania. Świadek wiarygodnie, tj. w sposób nie budzący wątpliwości w świetle zasad prawidłowego rozumowania, a także wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego przedstawiła także sytuację materialną swojej rodziny, wskazując jednocześnie że wielokrotnie z braku środków musiała pożyczać pieniądze od rodziny. Świadek w swojej wiarygodnej i wewnętrznie spójnej relacji wskazała, iż w czasie objętym zarzutem jak i później, zarobionych przez nią pieniędzy wystarczało jedynie na opłatę rachunków

za mieszkanie oraz skromną żywność. Natomiast na pozostałe podstawowe potrzeby typu odzież brakowało środków finansowych.

Wątpliwości Sądu co do swojej wiarygodności nie budzą również pozostałe dowody z dokumentów, zaliczone w poczet materiału dowodowego. W tym miejscu wskazać należy, iż wiarygodności tychże dokumentów nie kwestionowała żadna ze stron postępowania.

Mając na względzie powyższe rozważania w kontekście analizy materiału dowodowego ocenianego swobodnie, Sąd doszedł do przekonania, że zarówno sprawstwo, wina oskarżonego jak i okoliczności popełnienia przypisanego mu czynu zabronionego nie budzą wątpliwości.

Przestępstwa z art. 209 § 1 k.k. dopuszcza się ten, kto uporczywie uchylił się od wykonania ciążącego na nim z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez niełożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to naraża ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. W okolicznościach niniejszej sprawy ponad wszelką wątpliwość ustalone zostało, że A. K. nie wykonywał ciążącego na nim z mocy ustawy oraz sprecyzowanego orzeczeniem Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w W. z dnia 28 grudnia 2009r., (sygn. akt III C 592/09) obowiązkułożenia na utrzymanie córek K. K. (2) i P. K.. Zachowanie oskarżonego należy traktować jako „uporczywie uchylenie się” od wykonywania tego obowiązku w rozumieniu art. 209 § 1 k.k.

Nie ulega wątpliwości, że czynu określonego w powołanym wyżej przepisie dopuszcza się jedynie ten, kto mógłby wykonać ciążący na nim obowiązek, ale nie czyni tego mimo realnych możliwości. Wielokrotnie w tym przedmiocie wypowiedział się Sąd Najwyższy, który m.in. w uchwale pełnego składu Izby Karnej z dnia 9 czerwca 1976 roku podniósł, że „sam fakt nie wykonania określonego obowiązku nie jest równoznaczny z uchyleniem się od niego, w pojęciu bowiem uchylenia się zawarty jest negatywny stosunek psychiczny osoby zobowiązanej do nałożonego na nią obowiązku, sprawiający, że nie dopełnia ona tego obowiązku, mimo że ma obiektywną możliwość jego wykonania” (Uchwała Pełnego Składu (...) Sądu Najwyższego z dn. 0.06.1976 r., VI KZP 13/75, OSNKW 1976/7-8/86). W pojęciu „uchyla się” zawarty jest zawsze negatywny stosunek psychiczny osoby zobowiązanej do świadczenia, sprawiający, że nie dopełnia ona nałożonego na nią obowiązku, mimo że ma obiektywną możliwość jego wykonania. Sprawca obowiązku nie wypełnia, bo go wypełnić nie chce lub lekceważy ten obowiązek.

Zdaniem Sądu w przedmiotowej sprawie zaistniała opisana wyżej sytuacja. Zważyć bowiem należy, iż oskarżony w czasie popełnienia przypisanego mu czynu był zdrowy i zdolny do pracy. Z protokołu przesłuchania oskarżonego wynika też, że wykonywał prace dorywcze i osiągał z nich dochody. Nie jest przecież tak, że obowiązekłożenia na utrzymanie dziecka aktualizuje się dopiero po zaspokojeniu potrzeb rodzica. Tymczasem oskarżony zupełnie i uporczywie lekceważył ciążący na nim obowiązek.

W wyniku uchylenia się przez oskarżonego od nałożonego na niego obowiązkułożenia na utrzymanie osoby najbliższej, córki oskarżonego zostały narażona na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych.

Uznając, że wina oskarżonego nie budzi żadnych wątpliwości Sąd wymierzył mu w oparciu o treść art. 209 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym w dniu 20 lutego 2015 r. karę 10 miesięcy pozbawienia wolności jako najbardziej odpowiednią do winy oskarżonego, wagi czynu i do jego społecznej szkodliwości.

A. K. dopuścił się występku przeciwko rodzinie i obowiązkowi opieki. Sąd zważył także, iż oskarżony dopuścił się przypisanego mu czynu w zamiarze bezpośrednim – mimo obiektywnych możliwości zarobkowych, a także świadomości ciążącego na nim obowiązku uchylił się od niego w sposób uporczywy, swoim postępowaniem manifestując brak zainteresowania potrzebami własnych dzieci, jak również poszanowania dla prawomocnych orzeczeń sądowych, nakładających na niego obowiązek alimentacyjny. Nadto Sąd uwzględnił jako okoliczność obciążającą fakt, iż oskarżony był uprzednio karany, w tym za tożsame przestępstwo z art. 209 § 1 k.k., (karta karna - k. 49). Nie sposób pominąć także rodzaju ujemnych następstw przestępstwa popełnionego przez A. K., który swoim postępowaniem naraził małoletnie córki na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych.

Sąd nie dopatrył się okoliczności łagodzących wobec oskarżonego.

Sąd miał przy tym na względzie, że w stosunku do oskarżonego pomimo wcześniejszej karalności zachodzi pozytywna prognoza kryminologiczno - społeczna, która pozwalałaby na zastosowanie względem niego instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary.

W ocenie Sądu bezwzględna karę pozbawienia wolności spełniałaby wyłącznie swą funkcję represyjną wobec oskarżonego, nie przyczyni się natomiast do lepszego zrozumienia przez niego naganności swojego postępowania. Wyeleminuje jedynie oskarżonego ze społeczeństwa. Z tego względu Sąd zdecydował się na zastosowanie względem oskarżonego dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres 3 lat próby, który to okres zdaniem sądu będzie wystarczającym, aby zweryfikować postawę oskarżonego odnośnie przestrzegania porządku prawnego.

W związku z wejściem w życie w dniu 1 lipca 2015 r. nowelizującej Kodeks karny, Sąd uznał w perspektywie dyspozycji art. 4 § 1 k.k. zastosowanie względem oskarżonego przepisów ustawy karnej obowiązującej w dacie popełnienia przypisanego mu czynu. Należy bowiem mieć na względzie, iż obecnie oskarżony z powodu wcześniejszego skazania na karę pozbawienia wolności nie mógłby skorzystać z warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary.

Sąd uznał, iż w przedmiotowej sprawie brak jest podstaw do zobowiązania oskarżonego do łożenia na utrzymanie córek K. K. (2) oraz P. K., gdyż należy uznać, iż obowiązek alimentacyjny ze strony oskarżonego ustał. Przede wszystkim wskazać należy, że obecnie córki są osobami pełnoletnimi, pracują. K. K. (2) studiuje zaocznie jednakże obecnie utrzymuje się sama gdyż uzyskuje dochody w wysokości 1900 zł. brutto miesięcznie. Ponadto P. W. wyszła za mąż wobec czego zgodnie z obowiązującymi przepisami kodeksu rodzinnego i opiekuńczego zobowiązany w pierwszej kolejności do zapewnienia utrzymania pokrzywdzonej jest jej mąż.

O kosztach sądowych Sąd orzekł mając na względzie treść art. 624 § 1 k.p.k. uznając, że aktualna sytuacja majątkowa oskarżonego, a zwłaszcza wieloletnie zaległości alimentacyjne uzasadniają zwolnienie go w całości od ich ponoszenia.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.